KAUPPAKAMARI

LAUSUNTO
11.10.2016

Eduskunnan talousvaliokunta

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ VALTION TALOUSARVIOKSI VUODELLE 2017

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Keskuskauppakamarilta asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä valtion talousarvioksi vuodelle 2017.

Keskuskauppakamari esittää kunnioittavasti lausuntonaan seuraavaa:

Pääministeri Juha Sipilän hallituksen tavoitteena on nostaa Suomen talous kestävän kasvun ja kohenevan työllisyyden uralle sekä turvata julkisten palvelujen ja sosiaaliturvan rahoitus.

Keskuskauppakamarin näkemyksen mukaan hallituksen esitys vuoden 2017 talousarvioksi sisältää oikeansuuntaisia toimia talouskasvun edistämiseksi. Esitykseen sisältyvillä toimilla ei kuitenkaan tulla saavuttamaan hallituksen asettamia tavoitteita kestävyysvajeen paikkaamisesta ja 72 prosentin työllisyysasteesta. Hallituksen tulisikin kiinnittää merkittävästi enemmän huomiota osaamiseen perustuvan talouden rakenteelliseen edistämiseen yksittäisten tukitoimien sijaan.

Lausunnon perustelut

Julkinen talous ja reformit

Suomen talouden haasteita ovat muun muassa ikääntyvä väestö, alhainen, pääosin yksityiseen kulutukseen perustuva kasvu ja matala työllisyysaste. Hallituksen asettama työllisyystavoite ja siten myös kestävyysvajeen paikkaaminen ovat karkaamassa ulottumattomiin nyt esitetyillä toimilla. Talousarvioesitys ei sisällä rakenteellisia uudistuksia, jotka estäisivät velkaantumiskehityksen jatkumisen.

Talousarvioesityksen keskeisenä ongelmana voidaan pitää kasvun kannalta keskeisten uudistusten jäämistä suunnitteluasteelle. Esimerkiksi kannustinloukkujen purkaminen ja työttömyysturvajärjestelmän uudistaminen ovat vasta selvitysvaiheessa. Lisäksi Suomen keskeisin kasvupotentiaali eli osaaminen näyttäytyy talousarvioesityksessä lähinnä yksittäisinä toimina, kuten innovaatiosetelin käyttöönottona, kun osaamisen hyödyntämistä tulisi laajasti edistää Suomen kilpailukyvyn keskeisenä perustana.

Keskuskauppakamari esittää, että hallitus pitää asettamistaan talouspoliittisista tavoitteista kiinni ja ryhtyy vaadittaviin toimiin tavoitteiden saavuttamiseksi.

KESKUSKAUPPAKAMARI
Aleksanterinkatu 17 | 00100 HELSINKI | p. (09) 4242 6200 | f. (09) 650 303 | **www.keskuskauppakamari.fi**

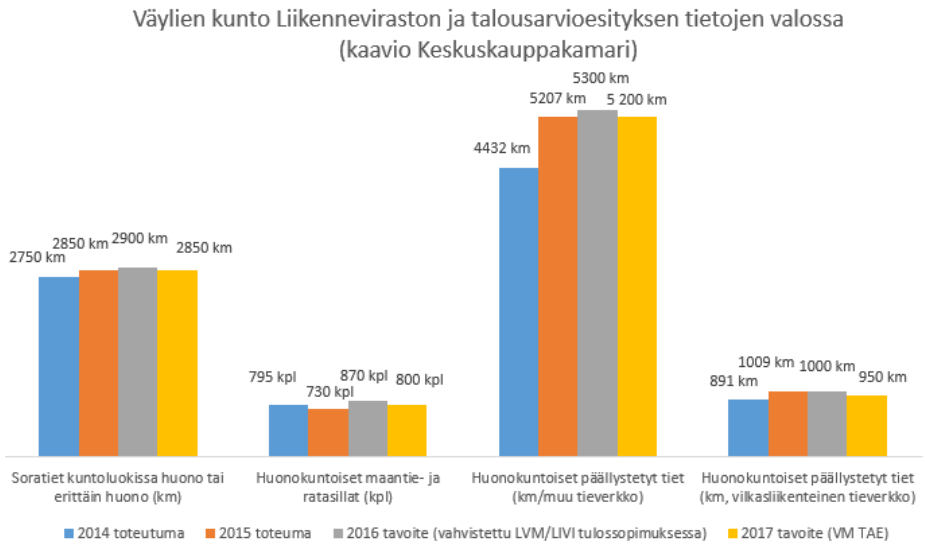
Verotus

Talousarvioesityksen mukaan Suomen veroaste tulee lähivuosina alenemaan. Tämä on positiivinen viesti elinkeinoelämälle. Suomen veroaste on kuitenkin edelleen korkealla tasolla ja erityisesti ansiotulojen verotus ja progressio on Suomessa kireää. Ansiotulojen verotusta pidetään yleisesti kasvun kannalta erityisen haitallisena veromuotona. Ankaran verotuksen seuraukset voivat näkyä esimerkiksi korkeasti koulutettujen kasvavana muuttoliikkeenä.

Yritysverotuksen osalta talousarvioesitys sisältää yksittäisiä toimia, jotka ovat sinänsä positiivisia yrityselämän näkökulmasta. Yritysverotuksen kehittämistarpeita tulisi kuitenkin tarkastella laajempana kokonaisuutena erityisesti nykyisessä tilanteessa, jossa kansainväliset toimet veronkierron kitkemiseksi ovat vieneet huomion muulta yritysverotuksen kehittämiseltä. Esimerkiksi verotuksen ennakoitavuus on jäänyt keskustelussa jalkoihin. Verotus on keskeinen osa yritysten toimintaympäristöä, ja ennakoivalla verotuksella voidaan tukea yritysten kasvuedellytyksiä ja kilpailukyvyn vahvistumista.

Liikenne

Keskuskauppakamari pitää hyvänä, että talousarvioesityksellä vähennetään erityisesti huonokuntoisten tieosuuksien määrää (kaavio alla), sillä huonokuntoiset väylät vaikeuttavat merkittävästi yritystoimintaa. Keskuskauppakamarin tekemän Alueiden kilpailukyky 2016 -selvitykseen vastanneiden 1122 yritysjohtajan mukaan väylien kunto on liikenteen tärkein kehittämiskohde. Erityisen tärkeää on, että tiestö on kunnossa vienti- ja tuontikuljetuksille tärkeillä reiteillä. Määrärahojen kohdentamisen tulisikin perustua palvelutasoajatteluun ja -tavoitteisiin.

Keskuskauppakamari pitää tärkeänä, että liikenteeseen ei kohdistu lisärasituksia ja yritysten kustannustaakka ei kasva. Hallituksen esitys korottaa polttoaineveroja ja lentoliikenteen valvontamaksuja heikentävät osaltaan yritysten kilpailukykyä. Polttoaineiden veronkorotus nostaa

myös kynnystä työvoiman liikkuvuuteen niillä alueilla, joissa joukkoliikenne ei toimi kunnolla, ja näin ollen pahentaa entisestään työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaanto-ongelmaa.

Keskuskauppakamari kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että merenkulun väylämaksu puolitettiin vuosina 2015—2018 osana rikkikompensaatiota ja työmarkkinaratkaisua. Tavoitteena oli vaikuttaa rikkidirektiivin myötä kohonneisiin yritysten logistiikkakuluihin. Nyt talousarvioesityksessä kuitenkin ehdotetaan liikenteen polttoaineiden veronkorotusta, jolla nostetaan suomalaisten yritysten logistiikkakuluja. Esityksellä siis kumotaan väylämaksualennuksen vaikutusta.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Risto E. J. Penttilä
Toimitusjohtaja